

באורחא, לעיוני - לא. כלומר: יש חיוב גם בדרך ללמוד, אך בגירסא ולא בעיון, וזו מצות "ובלכתך בדרך".

והנה לפי שיטתנו זה בהישג יד ממש. בלא ספר, הנך הולך לשוק לקנות וממתין בתור - אתה יכול לחזור על כמה דפי גמרא, בעונג ובשעשוע, בסבלנות ובשמחה ללא לחץ. וכאילו מתקיים בך: "שיבתי בבית ה' כל ימי חיי", כי גם השוק או כל מקום אחר הופך לבית-מדרש שלך שאתה לומד שם, ומקיים "והגית בו יומם ולילה". וכך כתב השל"ה הקדוש פרק נר מצווה: "חיוב גדול על המהלך בדרך לעסוק בתורה, ולא יזוז מהרהר בתורה, וילמד בעל-פה מה שיוכל, או יעסוק באיזה מזמורים", עכ"ל. וכן אמר המלאך למרן הב"י: (פרשת בהר במגיד מישרים): "ואם תהרהר במשניותי בשעת אכילה, יחשב לך אכילתך כקורבנות ותמיד בהליכתך בדרך ובכל מקום שתמצא תהרהר בהם... ואי אתה יודע כמה עולמות אתה בורא בקריאתן".

כלל יא | שיטת העשירות

ראיתי לרב אריה דימודינא בספרו לב אריה, שעשה מעין סימנים לתרי"ג המצוות, וכתב שם בהקדמה, שחילק את כל התרי"ג מצוות לעשר עשר מצוות כדי להקל על הזיכרון. וכן אנו עשינו בספרינו, והוא חידוש נפלא, כי זה מסייע מאוד לזיכרון. עשינו בכל עמוד עשר דפי גמרא, והיינו עשר סוגיות בדיוק. וכך בראש העמוד תמיד יהיה דף שמספרו מסתיים באות א' - דף י"א, כ"א, ל"א, מ"א וכן הלאה. וכן באמצע כל עמוד, האות האחרונה של מספר הדף תמיד תהיה ה' - כ"ה, ל"ה, מ"ה וכן הלאה, ובסוף הדף האות האחרונה של מספר הדף היא - י', כ', ל', מ'. הרי לך "שיטת הסיכה" המפורסמת מוכנה לפניך בספרינו, ללא שום מאמץ, דבר זה מסייע מאוד לזיכרון, כי סדר מופתי בספר עושה סדר בשכל. והנה הגן בערוגותיו ותלמיו ויפיו לפניך.

כלל יב | קובץ על יד

במסכת ע"ז (יט.) איתא: "אמר רב הונא: מאי דכתיב 'הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה'? אם אדם עושה תורתו חבילות חבילות מתמעט (כשגורס הרבה ביחד, אינו יכול לחזור עליו בדיוקנות וסופו שוכח הכל), אך הקובץ על יד (מעט מעט כל פעם) ירבה", כיוון שיזכה לידיעה מקפת וברורה. מכאן אנו לומדים שצריך ללמוד מעט באופן ברור ולחזור עליו הרבה, עד שיהיה בקי בו היטב, ורק אח"כ יוסיף עוד ועוד. וכל פעם יחזור גם על הראשונות, ולעולם לא ילמד הלאה אם לא חזר כראוי על הראשונות, שאם ישכח הראשונות, מיד ירד החשק שלו להמשיך ללמוד ולחזור. כי מה טעם לו לחזור כששוכח, וממילא הלומדים ולא חוזרים, כזרעים ולא קוצרים. ובכן, בספרינו תמצא דרך קלה מאוד, ללמוד מעט, דברים נאים ולא מסובכים, ואתה חוזר עליהם יפה, והכל מסודר בסדר א' ב', ואתה יכול לבדוק את עצמך כל הזמן אם מה שלמדת זכור לך או לא. מאחר שהמשנה מסודרת כאן למופת, יודע הלומד מיד אם שכח או לא שכח מה שלמד, ויזכה להיות "קובץ על יד ירבה".